

SVENSK MUSIKTIDNING

N: 13.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. JUSS.
Telefon: Brunkeberg 1497.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 September 1903.

Expedition: Vallingatan 11.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitråd.

23:e Arg.

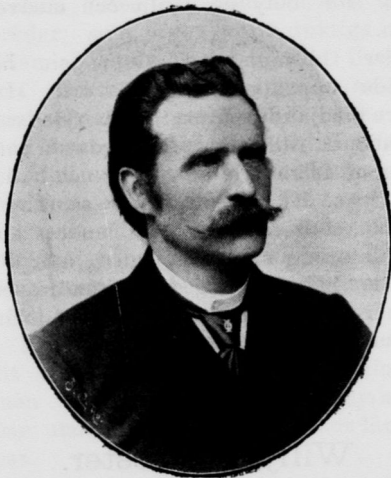
Bjarne Thorstensson.

Präst och tonsättare på Island.

Redan för ett par år sedan hade vi tillfälle att stå i skriftlig förbindelse med en isländare, en präst på den där vulkaniska ön uppe vid Ishafvet, hvilken visade stort intresse för tonkonsten, brukade rekvi-rera musikalien från en förlagsfirma här i Stockholm och äfven höll sig med Svensk Musiktidning. Det är märkligt nog att kunna få tala om en musiker på det aflägsna ölandet, från hvilket man sällan får veta något. Efter som tillfälle därtill nu erbjuder sig, sker det ock, i det vi meddela porträtt af och en uppsats om den man hvars namn läses här ofvan och som under de förhållanden, hvori han lefver, kan sägas vara en märklig man.

Den biografiska uppsatsen som här följer är skriven af fil. doktor V. Gudmundsson, redaktör för tidskriften »Eimreiðin», från hvilken den öfversatts till danskan af pastor Thorstensson själf. Den lyder i hufvudsak sålunda.

Man har ofta läst i utländska resandes beskrifningar öfver Island att folket på det hela taget var omusikaliskt anlagdt och har så godt som intet intresse för sång. Detta omdöme är mycket naturligt om man betraktar den ståndpunkt, på hvilken musiken och sången befann sig bortåt midten af 19:de århundradet, och i några hänseenden gör det ännu. Men ser man närmare på saken, kommer man snart

Bjarne Thorstensson.

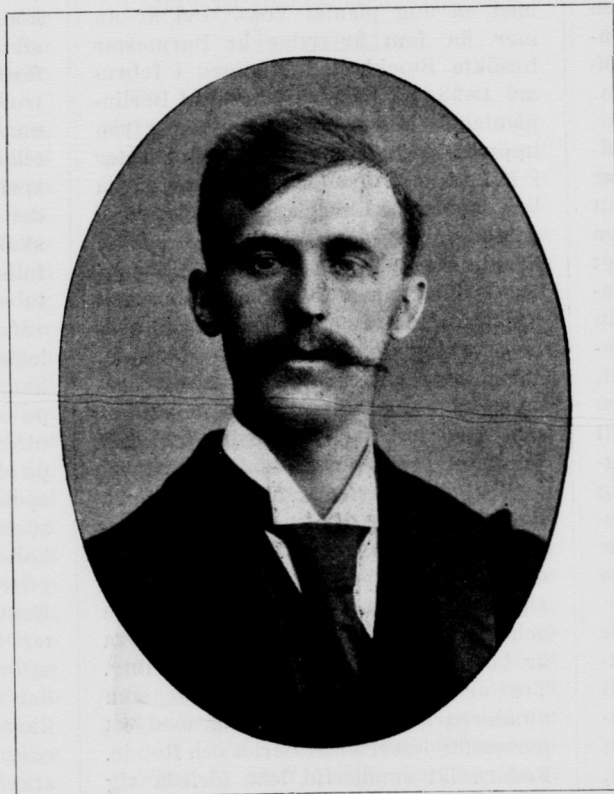
till ett annat resultat och rättvisare domslut. Många isländare ha haft och ha mycket goda röster och det stora och snabba framsteg, som musik och sång gjort i landet under sista åren må icke heller förbigås. Så finner man att några isländare under senare tid på egen hand gjort stora framsteg i musikstudier; några ha också komponerat melodier, af hvilka många gifva glädjande bevis på goda resultat af musikstudierna.

En af dessa själfbildade komponister och musiker är pastor B. Thorstensson i Siglufjord, en handelsplats i det nordöstliga Island, och denne förtjänar ställas i första ledet af de isländska tondiktarne.

Bjarne Thorstensson (Bjarna Thorsteinsson), är född d. 14 oktober 1861. Hans föräldrar voro ytterst fattigt bondfolk, men han kom dock till latinskolan i Reykjavik 1877 och blef student 1883.

Han hade då stor lust att resa till Köpenhamn och studera vid universitetet, men därtill saknades pengar. Han slutade därför med studierna, blef kontorist och lärare för att möjligen kunna samla medel till en utländsk resa; men då han ej heller därigenom kunde nå sitt mål, ingick han i prästseminariet och tog ämbetsexamen i teologi 1888 samt blef på hösten samma år präst i Siglufjord, en tjänst, som han innehaft allt sedan.

Efter det Thorstensson kom till Reykjavik vaknade hans intresse för musiken; dock var det först vid 20 års ålder, som han började spela harmonium och däri fick första undervisningen af domorganisten Helgason. För öfrigt har han studerat sig

Willy Burmester.

fram på egen hand både under skoltid och studentår, och icke minst i ensamheten uppe vid Ishafvet. Lifvet där blef dock lättare sedan han 1892 fick sig en maka.

Från 1883 började han att komponera och den ena sången efter den andra uppstod. År 1890 skref han två sådana till tusenårsfesten i Akuregri i Öfjord. Hans förnämsta verk är emellertid *Isländska helgdagssånger* till bruk vid isländska kyrkans högtidsdagar (jul, nyår o. s. v.). Dessa sånger — dels enstämmiga för prästen, dels fyrstämmiga för folket — komponerade han på uppdrag af en kommitté (sex präster och landets biskop) som hade att revidera altarboken och den kyrkliga ritualen. Denna liturgiska musik utgaf han jämte ett häfte *Sex sånglög* (Sex sånger) under ett besök i Köpenhamn 1899. Bägge dessa häften ha med beröm omnämnts i isländska tidningar. Af de sex sångerna äro två för en röst, två för manskvartett, och två för blandade röster. Texten är isländsk. Han har äfven komponerat sånger med både isländsk och dansk text, däribland 7 à 8 för en röst med piano, ett par sångkvartetter och en duett med ackompanjement m. m. Att få en utländsk förläggare till dem är dock, värdet ofasadt, icke så lätt. Innan Thorstensson skulle trycka de liturgiska sångerna, vände han sig till gamle professor J. P. E. Hartmann med begäran att han skulle genomse dem. I ett bref (april 1898) yttrar då Hartmann sin förvåning öfver att kompositören utan vägledning i harmoniläran kunnat lyckas så väl med sitt arbete och säger att han funnit hans harmonier korrekta och smakfulla. Af särskildt intresse är för oss de omdömen om de ofvannämnda båda arbetena, hvilka fällts af Gunnar Wennerberg, till hvilken Thorstensson öfversändt dem. I ett bref af 29 jan. 1900 yttrar Wennerberg:

»Det är ingen ringa sak att åstadkomma liturgisk musik... Det har varit ett svårt och ömtåligt arbete att hålla medelvägen mellan det kyrkliga allvaret, fritt från allt öronljudligt smek, och den lofliga fordran, som nutidens musikaliska känslor, ej utan skäl, söker tillfredsställa... Hvad senare häftet (de sex sångerna) beträffar, kan jag säga att samtliga numren äro rätt sångbara och fylla säkerligen sitt rum med ära i den isländska sånglitteraturen. N:r 2 och 3 förefalla mig som de originellaste; n:r 4 klingar vackert. Vid åtskilliga af sångerna har jag varit besvärad af att ej kunna reda mig med isländskan...»

Redan under sin skoltid begynte Thorstensson att samla isländska folkmelodier, och ehuru han hvarken haft råd eller tid att resa omkring i landet för detta ändamål har han redan erhållit en betydlig samling intressanta, aldrig förr upptecknade folkmelodier,

som annars skulle ha gått förlorade. År 1899 fick han ändtligen offentligt understöd både af den isländska landskassan och af det danska kulturministeriet för en resa till Köpenhamn att undersöka där befintliga isländska handskrifter med hänseende till isländsk folkmusik (särskildt i den Arnarnagænska samlingen, där det finns många, till en del mycket gamla handskrifter, innehållande noter). Han begagnade då tillfället att (i juli 1899) göra en kort tur till Stockholm och Upsala. Tiden blef dock för kort att göra några vidtöfattande undersökningar under denna resa. I Köpenhamn gjorde pastor Thorstensson bekantskap med docenten i musik vid universitetet och musikförfattaren d:r Angul Hammerich, som i sin sedan utgifna bok: »Studier öfver isländsk musik» (anmäld i Sv. Mus. T. n:r 14 år 1900) omtalar pastorn med stort beröm och innerlig tack för betydlig hjälp och medverkan.

Dr Gudmundsson slutar sin här följda uppsats med dessa ord: »Det vore glädjande om pastor Thorstensson kunde få tillfälle att fullborda sin samling af Islands folkmelodier och få den utgifven. På så sätt skulle samlingen få sin stora betydighet i landets kulturhistoria, samtidigt med att den skulle bidraga att väcka andra nationers uppmärksamhet på isländarne.»

Willy Burmester.

I slutet af denna månad kommer den berömde violinvirtuosen Willy Burmester att konserterer här i sällskap med en ung pianist Voss. Det är nu mer än fem år sedan hr Burmester besökte Stockholm, nämligen i februari 1898, då han, assisterad af Berlinpianisten Meyer-Mahr, hvilken äfven uppträdde som solist, gaf två konserter i Musikaliska akademien. Konstnären har emellertid likväl under mellantiden gästade vårt grannland, Finland, nästan hvarje år och konserterat i Helsingfors, där han under några år varit bosatt. Han är också gift från Finland och talar ledigt vårt modersmål. Vi ha med anledning af hans nu förestående besök illustrerat dagens nummer med hans porträtt och bifoga följande biografi.

Willy Burmester är född i Hamburg d. 16 mars 1869, tillhörande en musikerfamilj. Gossens musikaliska talang, särdeles hans förkärlek för violinen, röjde sig tidigt, så att fadern, musiklärare och violinist, redan då han var fyra år började gifva honom undervisning. Tre år därefter skördade han som »underbarn» stor framgång med ett par violinkonserter af Bériot och Rohde. Fadern lät emellertid icke förleda sig att skörda vinst af denna sällsynta

talang och betraktade framgången endast som en sporre till vidare utveckling. Vid tio års ålder kunde han redan framträda med Mendelssohns violinkonsert, och hans utmärkta anlag för virtuosspelet förlånade honom binamnet »den lille Paganini». Nu ansåg man tiden inne att söka en första rangens lärare för gossen och fadern begaf sig sålunda med honom 1882 till mästaren Joachim, som, då han fick höra honom spela Spohrs nionde konsert, fattade så stort intresse för den unge konstnären, att han, såsom ledare af den kungl. musikhögskolan, genast introducerade honom i denna och upptog honom bland sina speciella elever.

Med Paganinidrommar, som ständigt föresväfvade vår unge virtuos, var det nu förbi, ty studierna hade att röra sig på solidare banor. Då Burmester 16 år gammal lämnade högskolan 1885, förde honom åtskilliga engagements till Ryssland, Portugal etc.

Ingenstädes lyckades han dock vinna större erkännande, icke heller i Berlin, där han 1891 gaf en större konsert. Då fördes han af omständigheterna till Finland, och här se vi honom bosatt i Helsingfors under några år, hvarunder han med stor flit arbetade på sin konstnärliga utveckling. Han fick anställning vid Rob. Kajanus' orkester, som gaf populära konserter i societetshuset, och uppträdde som solist å Orkesterföreningens konserter bl. a. med violinkonserter af Ernst, Wieniawski och Tschaiowsky.

Då han i januari 1895 ånyo medverkade vid en sådan, var han en berömd man. Nyss förut hade han nämligen gifvit tre konserter i Berlin med ofantlig framgång. Efter första konserten yttras om honom i en musiktidning: »Enorm teknik! Otrolig färdighet! *Paganini redividus!* — Jag tror ej att det är för mycket sagt, om jag påstår att Willy Burmester i tekniskt hänseende synes mig stå i spetsen af alla nu bekanta violinister, ty det synes mig otänkbart att någon skulle kunna ännu mer stegra och fullkomna violintekniken.» — »Att virtuosen Burmester», säges det vidare, »äfven är en duktig musiker och att hans oerhörda tekniska förmåga äfven kan tjäna högre ändamål, bevisade han på sin andra konsert med det stilfulla utförandet af Spohrs 7:de konsert och på den tredje med ett särdeles vackert speladt stycke af Bach. Af större saker spelade han på dessa konserter violinkonserten af Tschaiowsky och den ytterst svåra Fiss-mollkonserten af Ernst.» I maj 1895 väckte Burmester entusiasm i London, bl. a. med utförandet af Mendelssohns konsert och har alltsedan varit mycket firad där, likasom han öfverallt blifvit erkänd som en första rangens violinvirtuos, speciellt för sitt utomordentliga tekniska mästerskap.

Det skall bli intressant att här ånyo få höra denne konstnär, som ock genom sina finska relationer och behärskande af vårt språk står oss närmare än de flesta andra oss gästande, främmande konsertgifvare.

Ursprunget till »Rákóczy-marschen»

af

Akos László.

Då furst Franz Rákóczy II (1676—1735) med sin unga gemål prinsessan Amelie Karolina, en dotter till hertig Vanfried af Hessen, höll sitt högtidliga intåg i residensstaden Eperjes, hade furstens hovviolinist och gunstling, zigenarhöfdingen Michael Barna komponerat en intågsmarsch till ära för det höga paret och utfört stycket med sitt kapell. Denna marsch, som ursprungligen hade en glad karaktär, blef af Barna omarbetad. Han hade erfarit att hans höge gynnare, sedan han år 1711 i Szatmar slutit fred med kejsar Leopold I, trots den allmänna amnestien, åter planerade en allmänrensning mot det österrikiska kejsarhuset. Barna kastade sig för furstens fötter och med tårar i ögonen sade han till sin herre: »O, nådigaste furste! ni lämnar er lefnadslycka i sticket för att jaga efter ett intet.» För att röra sin herre tog han violinen i handen och spelade den omarbetade melodien, med hvilken han hälsat den då lycklige och i zenith af sin makt stående fursten (Rákóczy dog i Turkiet, där han med några af sina trognaste anhängare, bland dem zigenarhöfdingen Michael Barna, lefde i landsflykt).

Denna »Rákóczy-visa», full af lidelse, temperament, vemod och smärta, blef snart populär bland de musicerande zigenarne liksom hos det ungerska folket. Första upptecknandet af »Rákóczy-marschen» härrör från domherren Karl Vaczek i Jaszo (Ungern), som dog 1828 vid 93 års ålder. Vaczek var en framstående musikdilettant, hvilken såsom flöjtist ofta låtit höra sig till och med för kejsrerliga hofvet i Wien och äfven såsom musiklärdd hade ett aktningssjudande rykte. Vaczek hörde Rákóczy-marschen af den gamle Michael Barnas dotter-dotter, en på sin tid genom sin skönhet och sitt herrliga violinspel i hela ungerska landet berömd zigerserka vid namn Panna Czinka. Vaczek nedskref kompositionen och lämnade den i händerna på violinisten Ruzsitska. Denne använde »Rákóczy-visan» till ett större verk, i det han tillökade den ursprungliga melodien med en marsch och »krigsmusik». Alla tre delarna bildade ett enda helt.

Den ursprungliga, af Michael Barna komponerade melodien intog dock hos ungrarne främsta rummet. I den Berlioz'ska transkriptionen har Ruzsitskas komposition delvis blifvit ändrad. Berlioz hade tagit originalmelodien, alltså den egentliga »Rákóczy-visan», och bearbetat den tillsammans med Ruzsitskas krigsmusik samt inpassat den i sin »Faust».

Största utbredning vann Rákóczy-marschen genom den ofvan nämnda Panna Czinka. Denna zigenarflicka fick genom sin godsherre, Johann von Lányi, som insåg barnets stora talang som violinist, utbilda sig i den ungerska staden Rozsnyó, där Panna erhöll gedigen musikundervisning af en, som det säges, tysk kapellmästare. Vid 14 års ålder gifte hon sig med en zigenare, som i Ungern gjort sig fördelaktigt känd såsom »viola da gamba»-spelare. Med sin man och två hans bröder, som äfven voro duktiga musiker, genomreste hon hela Ungern och väckte särskild uppmärksamhet med »Rákóczy-marschen». Sedan bestod hennes kapell, som hon ledde till sin död, af hennes söner. Hennes favoritinstrument, en utmärkt Amati-violin, som hon fått till skänks af ärkebiskopen Czaky, blef, såsom hon i lifvet önskat, begravnen tillsammans med hennes jordiska kvarlevor.

Rákóczy-marschen har emellertid varit föremål för otaliga bearbetningar, men den mest geniala och betydande har utan tvifvel Hector Berlioz lämnat oss.

Franchetti och hans »Germania».

Till och med namnet på den tonsättare, vi läsa här ofvan, torde näppligen vara känt i Sverige, och dock äges det af en af de mest begåfvade bland den yngre generationen af italienska operakompositörer. Af ödet ovanligt lyckligt lottad i ekonomiskt hänseende, i det han tillhör en rik bankirfamilj i Venezia, hvarest han har sitt hem i ett af de skönaste palatsen vid »Canale Grande», har baron Alberto Franchetti i sin musik städse sökt en den upphöjdaste och ädlaste inspiration samt bevarat en viss, om vi så få uttrycka oss, reserverad och sollenell individualitet — med undantag af de distraktioner, hvartill han gjorde sig skyldig i ett af sina första opus, »Monsieur de Pourceaugnac», där han otvifvelaktigt förrirat sig på ett för hans konstnärsgenius absolut främmande område, den Molièreska komediens. I »Asraël», en melodram af ett med Rubinsteins »Demonen» besläktadt stoff, höjer han sig ända till de himmelska regionerna; här liksom i sin »Colombo», hvars hjälte

är Amerikas upptäckare, har hans sträfvan varit att, inom scenens trånga ram, återgifva oändligheten, och han har vetat finna lyckliga uttryck för densamma framför allt genom vidden och storslagenheten af sin symfoniska konst.

Fullt erkänd af publik och kritik har Franchetti emellertid först blifvit genom sitt senaste verk, hvilket, efter vanligheten närmast framfördt i Milano — å »la Scala» för något öfver ett år sedan — nu med stor framgång upptagits på »la Pergola» i Firenze, »S. Carlo» i Napoli och Costanzi-teatern i Roma. »Germania» är en dikt om fosterlandet, om själfuppföringen, kärleken, friheten, med ett ord om människoandens mest upphöjda sträfvan och ädlaste dygder, liksom hvar och en af de däri uppträdande personerna på sitt vis kan sägas vara en hjälte. Hade denna opera sett dagen för en femtio år sedan, skulle dess uppförande sannolikt förbjudits i flertalet af Europas stater, enär däri skulle befunnits alltför mycket att störa despoternas lugna sömn. Förvisso hafva »Lombardi», »Vespri Siciliani» och andra arbeten, som haft så mycket att utstå från en tyrannisk censur, ej den effektivitet, hvilken utmärker ej mindre dramat »Germania» än den densamma beledsagande musiken. Medan vi tyvärr ej sakna prof på verk af den moderna operaskolan, som i likhet med Mascagnis »Iris» neddragit tonernas gudomliga konst ända till de japanska bordellerernas sfer, återför oss Franchetti med sitt senaste opus till verkningarna af de forngrekiska tragedier, efter hvilka ynglingarne, hänförda, ilade till templet, hvarest de slago sina vapen mot de heliga sköldarne under ropen: Fäernesland, fädernesland!

Det ämne, denne »maestro» behandlar i »Germania» — hvars libretto är författad af Luigi Illica —, nämligen Tysklands befrielsekamp mot Napoleon efter slaget vid Jena intill den stora folkdrabbningen vid Leipzig, har i Italien slagit så mycket mera lifligt an, som det upp i dagen erinrar om detsamma egen frigörelse från den despotism, hvarunder det i förra århundradet försmäktade. I operans prolog inkräktar ett antal studenter en kvarn i trakten af Nürnberg; under sken af att vara mjölnare, sysselsätta de sig där i stället med tryckandet af politiska flygskrifter, afsedda att kringspida revolutions idéer och bringa nationen till samfärd resning mot det bonapartiska förtrycket. Polisen lycas emellertid med tillhjälp af tiggargossen Jebbel, som för en ringa Judaspenning förräder hans gömställe, arresterar den frisinnade bokhandlaren Palm, hvilken befunnit sig dolda i grannskapet, och de makthafvande töfva ej att låta hans själfskrifna dödsdom gå i verkställighet.

Å andra sidan erfar vi, i en gripande duett mellan de sammansvurna studenternas ledare, Carl Worms och pjäsens hjältinna — med det något kuriöst klingande namnet Rieke, — trolofvad med en af desse, Friedrich Löwe, som bereser landet för att bereda proselyter åt den stora »Patriot-ligan», att den unga kvinnan våldförts af den förstnämnde. Prologen avslutas med, att Löwe inträffar med under rättelsen om hennes broders död i kampen mot fosterlandets fiender.

Första akten är förlagd till en bondgård i Schwarzwald, där med landtlig enkelhet Riekes bröllop med Löwe firas. Den idylliska familjehögtidens fridfullhet afbrytes genom ankomsten af Worms, som under tiden varit kastad i fängelse, hvarifrån han knappt sluppit ut, förrän han kallar förbundets medlemmar till en sammankomst i Königsberg. Han lämnar nu Löwe ett bref med uppmaning att ofördröjligen följa honom dit. Vid anblicken af sin förförare, omedelbart efter den lagliga föreningen med sin alltjämt om hennes skuld omedvetne make, gifva hennes samvetskval henne ej längre någon ro, hon anser sig ej hafva rätt att stanna i hemmet och störtar, utan att ens veta hvarthän, ut i nattens mörker, trots ett häftigt utbrytande åskväder, efter att ha kvarlämnat ett bref, hvari hon meddelar mannen sitt beslut. Genom hennes yngre syster Jane erfar denne hela sanningen och begifver sig till mötet i fråga för att afslöja sin kamrats brott.

I andra akten befinna vi oss i de underjordiska hvalf, hvarest »Louisenbunds» hemliga sammanträden äga rum. Jebbel dömes här af de sammansvurna till döden för sitt förräderi, men benådas genom bemedling af den ädle von Lützow, hvilken, rörd af gossens bittra ånger, antager honom till trumslagare vid sitt regemente . . . hvarje lif är nu af värde, som på något sätt kan bidra till fosterlandets räddning! Just i det ögonblick, då Worms i ett af patriotisk lidelse glödande tal uppmanar de församlade att offra alla sina krafter på detsamma altare, framträder en man — i likhet med flertalet af de närvarande försedd med mask för ansiktet — utslungande mot honom beskyllningen, att han är en skenhelig usling, minst af alla värdig att föra så stora ord på tungan. Till allmän öfverraskning befinnes den anklagande vara hans vän Löwe. En duell är oundviklig, och Worms har redan ruelsefullt tillstått sitt felsteg samt beslutit låta döda sig, på det att Rieke må blifva hämnad, då en änglik uppenbarelse, den af hela sitt folk snart sagdt afgudade preussiska drottningen Louise, ledande sin lille son vid handen, såsom genom ett trollslag kommer de upprörda lidelserna att lägga sig. Hennes uppmaning till för-

soning, endräkt och kärlek för den stora gemensamma saken har till följd att de båda rivalerna rörda falla i hvarandras armar och alla med hänförelse utropa: »låt oss dö för fosterlandet!»

Operans epilög utspelas på Leipzigs af otaliga döda och sårade uppfyllda slagfält, där Rieke med Jebbels tillhjälp söker och återfinner sin döende make. Af hennes läppar har han fröjden få bekräftelse på, att det är Tyskland, som afgått med segern. Bland de talrika offer, densamma kraft, befinner sig jämväl, i hans omedelbara närhet, Worms, och Rieke, som uppfylld af bitterhet mot den man, hvilken grumlat deras kärlekslycka, utslungat en förbannelse mot sin förförare, tillsluter, på Löwes bön om tillgift för den fallne, mildt dennes ögon till den eviga hvilan och öfvertäcker hans ansigte med en flik af den flagga, för hvars ära han skänkt sit lif. På afstånd förnimmes ett doft vapengny och ljudet af hästramp, stax därefter ser man i bakgrunden af scenen Napoleon i spetsen för sina grenadiärer företaga sitt sorgliga återtåg i den blodröda solnedgången, medan Löwe med orden: »O, fria Tyskland!» utandas sin sista suck.

Den storslagna hymn till fosterlandskärlekens och frihetens lof, om hvars upphöjda poesi vi i föregående fragmentariska redogörelsekunnat gifva ett blott alltför svagt begrepp, har inspirerat Franchetti till en musik, hvilken torde få betecknas i sin helhet värdig ett så ädelt ämne. En af dess största förtjänster är den sanning, hvarmed hvarje särskild persons karaktär är återgifven. Vid sidan häraf finna vi hos »Germanias» kompositör en påfallande förkärlek för kontrastverknings, såsom i motsatserna i teckningen af å ena sidan de båda systrarna, den djupt patetiskt anlagda Rieke samt den barnsligt ljufva och lekfulla Jane, å den andra de begge studentkamraterna, den rent af svärmodige Worms och den lyriskt veke Löwe. Vi hafva här en opera af äkta italiensk stil, af den mest klassiska måttfullhet, parad med den moderna skolans polyfoniska rikedom. Den utmärkes alltigenom af en klarhet och symmetri, som genomgår densamma alltifrån det första framträdandet af ett »tema» intill dettas slutliga utveckling, och hvarje detalj är så afvägd och ordnad i förhållande till det hela, att man här med skäl skulle kunna tala om en »musikalisk arkitektur». Det skulle föra oss för långt att ingå på nyssnämnda, synnerligen talrika »tema», hvaraf förevarande musik efter mönster af Wagners ledmotiv är genomväfd, eller att anföra mer än ett enda, briljant prof på den rytmiska styrka, som förhärskar i densamma, nämligen Löwes strofer i prologen: »Chi muore per la patria, non muore!

Èterno, è santo!» Af öfriga enskilda nummer må framhållas den redan citerade duetten darsammansstädes mellan Worms och Rieke, den med mycken effekt där inlagda Weberska melodien: »Lützows wilde Jagd», föredragen först af kören och sedan, efter Palms arresterande, af Jane; i första akten duetten mellan Rieke och Löwe, Worms' romans: »Appera il suolo santo di libertá ho toccato», där man nästan tycker sig förnimma de djupa tonerna af en luthersk koral, och Riekes gripande aria: »Al ardente desio, già rinascere il cuore», samtliga lika mycket utmärkta för melodiens förening med den mest utarbetade harmoni som den fulländade sammansmältningen mellan sången och orkesterackompanemanget. Andra akten, hvarest operan uppnår sin dramatiska och musikaliska höjdpunkt med drottningens uppträdande bland de sammansvurna, är alltigenom högst verkningsfullt och färgrik samt får i den härliga, af samtliga de församlade uppstämda hymnen: »morir per la patria!» en rent af inspirerad avslutning. I det fantastiska intermezzot, hvilket tjänar till inledning åt epilögen, begifver sig Franchetti in på det område, där han förträdesvis är hemma, den rena idealitetens. Den poesi, hvarmed han här efter de forngermanska myterna målar, hur valkyriorna nedkomma från Valhall för att uppsöka de hjältar, som fallit för fosterlandet, förbereder oss på den realistiska kontrasten af ett med döda och döende betäckt slagfält. Stämningen är ypperligt hällen alltifrån de ögonblick, då Rieke, en bild af den mest skärande förtviflan, hvaråt tonsättaren vet att gifva sant lidelsefulla uttryck, gör sitt inträde på scenen, alltintill den efter alla utståndna lidanden såsom en försoning verkande, ljufviga melodi, i hvilken Löwe skänker sitt farväl åt sin älskade och åt lifvet.

Bland de utförande af operans tre förnämsta partier, då jag under min senaste utländska resa hade tillfälle att höra operan, hade *Rina Giachetti* såsom Rieke ej mindre än såsom *Tosca* en tredubbel framgång: skönhetens, skådespelerskans och sångerskans. Worms' synnerligen ansträngande roll utfördes särdeles effektivt både i dramatiskt och musikaliskt hänseende af *Alessandro Arcangeli*, och tenoren *Corazza* gick på ett erkännansvärdt sätt i land med sin jämväl högst fordrande uppgift. Anmärkningsvärdt är för öfrigt i fråga om återgifvandet, att Riekes och Janes samt Jebbels gamla mödrar framställas af samma artist, som tolkar den idealiska preussiska drottningen . . . ett dilemma, hvarur den dermed anförtrödda mezzosopranen godt redde sig äfvenså den »signorina», som fått på sin lott Jane och Jebbel, och den basist, hvilken hade att representera

bokhandlaren och den vigselförrättande pastorn. Denne har dessutom en mycket tacksam scen i andra akten, hvarst han inför de församlade skildrar sin egen sons död i orken mot förtryckarne. Kören och korsetern under den unge, nitiske maëstron *Tangas* nitiska ledning samt den soignerade uppsättningen äro förtjänta af en »mention honorable».

Den ena af de båda föreställningar, undertecknad bevistade i »La Pergola», erhöi en särdeles festlig och stämningfull prägel genom närvaron af en ståtlig samling tyska sjökadetter jämte en del officerare, på några dagars besök i Firenze från ett i Livornos hamn liggande krigsskepp. Å ena sidan tilldrogo sig dessa, där de prydde flertalet af parkettlogerna, den allmänna uppmärksamheten genom sin kända hållning och ungdomsfriska färging, å den andra föreföllo de själfva lifligt hänfönda öfver den sannskyldiga apoteos af deras fädernesland, hvilken »Germania» gifver i ord och toner.

Anteros.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit

för piano 2 händer:

WAHLSTRÖM, NINA: *Lefve Armén!* Marsch. Pris 75 öre;
CERVIN, K. A.: *Puppilupp.* Marsch. Pris 60 öre;
LINDBOM, C. L.: *Norrlandslåt.* Dans. Pris 60 öre;
GODFREY, A. E.: *The Boston Belle.* Pas de quatre. Pris 50 öre;
FORNACIARI ENNIO: *Amplesso.* Vals. Tillägnad fröken Anna Lindstrand. Pris 1 kr.;
REHNFELDT, KARL: *Cléo.* Valse de Boston. Pris 75 öre;

för violin och piano:

GODFREY, A. E.: *The Boston Belle.* Pas de quatre. Pris 1 kr.;
WALDTEUFEL, E.: *Guldregn.* Vals. Pris kr. 1.50;

för en röst med piano:

MYRBERG, A. M.: *Det klappar så sakta på himlens port.* Dikt af K. A. Melin. Ny tillökt upplaga (c-f eller g). Doktor K. A. Melin vänskapfullt tillägnad. Pris 75 öre.
DÜRING, EDV.: *Längtan* (d-fiss). Fru Ida Düring tillägnad. Pris 50 öre;
STRAUSS, RICHARD: *Ej i drömmen såg jag denna syn* (c-f). Pris 75 öre.

De ofvannämnda, till marsch- och danslitteraturen hörande nyheterna kunna rekommenderas åt vännerna däraf. Cervins marsch uppgifves på titelbladet ha »med lifligt bifall spelats af Stora teaterns i Göteborg orkester». Godfrey är ett välkändt namn på dansmusikens område. Dennes »Pas de quatre» är sänga anslående. Det samma kan sägas om de båda valserna, af hvilka »Cléo» har titelbladet prydt med ett fint porträtt i helfigur af den berömda dansösen. Danserna för violin och piano utgöra nr: 52 och

53 af samlingen »Marscher och Dansmusik för piano och violin».

Af sångerna är E. Dürings en helt kort och enkel sång. Myrbergs är, såsom titeln angifver, en tillökning af en förut utgifven sång, som gjort sig omtyckt. Dikten är i denna genomkomponerad med tillägg af recitativ etc. En sång af Richard Strauss bör väcka intresse; af hans många sånger äro få kända hos oss, ehuru sådana ej sällan förekomma på konserter, i synnerhet af främmande konsertgivarer. Richard Strauss hör, som bekant, till nutidskomponisterna, som skriva mera kompliceradt än populärt äfven på sångens område; också denna sång vittnar därom. Vid utgifvandet af sånger i öfversättning synes oss att originaltiteln och, om möjligt, äfven textförfattarens namn bör angifvas.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Sept. 1. R. WAGNER: *Tannhäuser* (Elisabeth, Venus: fruar Östberg, Lindberg; landtgreffen, Tannhäuser, Wolfram: hrr Sellergren, Nyblom, Forsell). — 2 DOXIZETTI: *Leonora* (Leonora, Inez: fru Jungstedt, frök. Hulting; Alfonso XI, Fernando, Baethazar: hrr Forsell, Ödmann, Sellergren). — 4—13 SAINT-SAËNS: *Simson och Delila* (Delila: fru Jungstedt; Simson, Dagens öfverstepräst, Abimelek, en hebré: hrr Ödmann, Forsell, Söderman, Sellergren). — 5 MOZART: *Trollflöjten* (Nattens drotting, Pamina, Papageno: fru Östberg, frkn Hulting, Svärdröm; tjärnorna: frkn Karlson, Gustafson, Edström; genierna: frkn Bartels, frök. Lindegren, fru Mandahl; Sarastro, Tamino, Talaren, Monostatos: hrr Sellergren, Malm, Lundqvist, Ericson; Papageno: hr Stiebel. deb.). — 6, 11 W. STENHAMMAR: *Gillet på Solhaug* (Margit, Signe: fruar Jungstedt, Lindberg; Bengt Gauteson, Gudmund Alfson, Knut Gesling, Erik till Högge, konungens sändebud: hrr Söderman, Nyblom, Ericson, Mandahl, Stiebel). — 7 v. FLOTOW: *Martha*. — 9 MOZART: *Don Juan* (Donna Elvira, donna Anna, Zerlina: fru Östberg, frkn. Hulting, Svärdröm; Don Juan, don Octavio, guvernören, Mazetto: hrr Forsell, Malm, Sellergren, Mandahl). — ADAM: *Konung för en dag* (Nemea: frök. Lagergren, deb.; Zelida: frök. Lindegren; Mossul, prins Kadoor, Zephoris, Piffear, Zizel: hrr Lundqvist, Sellergren, Malm, Bröderman, Grafström). — 14 DOXIZETTI: *Regementets dotter* (Marie: frök. Svärdröm); *skuggbalett*.

Vasa-teatern. 1—14 SUPPÉ: *Donna Juanita*. — 13 *Vermländingarne* (matinée).

Inga nyheter ha ännu hunnit upp på operascenen. En ny debut har gjorts i »Trollflöjten» af hr Stiebel såsom Papageno. Den vokala delen af rollen fick godt utförande, i dramatisk hänseende skulle naturbarnet Papageno ha mer konsekvent framträd. För hans utstyrande i en ful röd peruk finna vi intet skäl. I Saint-Saëns' vackra opera »Simson och Delila» har herr Forsell framträd såsom Dagens representant och lyckats väl däri, om ock herr Wallgrens mjukare sångföredrag på det hela gjorde bättre intryck.

En ny roll har fröken Svärdröm fått såsom hjältinnan i »Regementets dotter». Maries parti tyckes lämpa sig väl för henne, men vi ha ännu icke, då detta nedskrifves, haft tillfälle att konstatera detta.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Tonsättaren Wilhelm Stenhammar är för september månad engagerad som vikarie för förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist, som af sjukdom är hindrad att tjänstgöra.

Kongl. teatern spelåret 1902—1903. Under detta har gifvits 244 ordinarie föreställningar, däraf 3 symfonikonserter — af hvilka förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist dirigerat en och hofkapellmästaren Richard Henneberg två —, 2 konserter under anförande af kapellmästaren Johan Svendsen från Köbenhavn, 1 konsertmatiné under anförande af herr Hugo Alfvén samt 18 dramatiska föreställningar, sex under medverkan af Dramatiska teaterns personal och tolf af Norska Nationalteatret i Kristiania. Dessutom har gifvits 7 föreställningar af madame Sarah Bernhardt med fransk skådespelarsällskap, 1 konsertmatiné af Leipzigs Filharmoniska orkester och 1 konsertmatiné af herr Henry Bramsen och fröken Marta Sandal. Bland teaterns ordinarie föreställningar ingå 7 matinéer.

Abonnement har äfven under den gångna säsongen varit anordnad en gång i veckan, tillsammans 30 föreställningar, hvarförutom åtskilliga platser abonnerats för samtliga föreställningar.

Under det gångna spelåret, omfattande tiden 20 augusti 1902—13 juni 1903, hafva uppförts 42 operor, 3 baletter samt »En midsommarnattsdröm», »Egmont» och »Värmländingarne».

Af inhemska tonsättare har Andréas Hallén varit representerad med »Valdemarsskatten», Vilhelm Stenhammar med »Gillet på Solhaug» och Vilhelm Peterson-Berger med »Ran».

Af utländska tonsättare ha följande varit representerade: *Gluck*: »Orfevs»; *Mozart*: »Trollflöjten»; »Don Juan»; »Figaros bröllop»; *Beethoven*: »Egmont»; *Weber*: »Friskythen»; »Oberon»; *Mendelssohn*: »En midsommarnattsdröm»; »Hemkomsten»; *Flotow*: »Martha»; *R. Wagner*: »Den flygande Holländaren»; »Lohengrin»; »Tannhäuser»; »Rhenguldet»; »Valkyrian»; *Méhul*: »Josef i Egypten»; *Boieldieu*: »Hvita frun»; *Auber*: »Muraren»; »Den stumma»; »Fra Diavolo»; *Meyerbeer*: »Profeten»; »Hugenotterna»; *Adam*: »Konung för en dag»; *Gounod*: »Fa-

ust», »Romeo och Julia»; *Thomas*: »Mignon»; *Bizét*: »Carmen»; *Saint Saëns*: »Simson och Delila»; *Rossini*: »Barberaren i Sevilla»; *Donizetti*: »Regementets dotter», »Leonora», »Lucrezia Borgia»; *Bellini*: »Norma»; *Verdi*: »Trubaduren», »Ernani», »Aida», »Otello»; *Boito*: »Mefistofeles»; *Mascagni*: »På Sicilien»; *Leoncavallo*: »Pajazzo»; *Puccini*: »Bohème».

Bland ofvan nämnda operor äro följande nya för säsongen »Gillet på Solhaug», »Ran», »Simson och Delila» samt Mendelssohns »Hemkomsten». Nyinstuderade äro, utom Goethes sorge-spel »Egmont», följande förut här gifna operor: »Profeten», »Lucrezia Borgia» och »Otello».

Uppförda fristående baletter äro: »Bilder från maskeraden» samt »Dansdivertissement», båda komponerade af balettmästaren Otto Zöbisch, samt »Pas des guirlandes», komp. för balettskolans elever af premiärdansösen fröken Gunhild Rosén.

Vid de 7 Sarah Bernhardt-föreställningarna, 13—19 oktober, uppfördes följande stycken: »La Tosca», »La dame aux camélias», »Hamlet», »Frou-Frou», »L'aiglon» och »Phèdre».

Vid norska Nationalteatrets gästspel uppfördes »Sigurd Jorsalfar», »De unges Forbund», Geografi och Kärleghed», »Hedda Gabler», »Paul Lange» og Tora Parsberg», »Keiser og Galilæer», »Laboremus», »Paa Storhove» och »Tante Ulrikke».

Såsom gäster ha uppträdt: fru Sigrid Arnoldson och Mignon, Carmen, Julia i »Romeo och Julia», Margaretha i »Faust» och Rosina i »Barberaren i Sevilla»; mademoiselle Yvonne de Tréville som Julia i »Romeo och Julia»; k. danske kammarsångaren Vilhelm Herold som Lohengrin, Don José i »Carmen», Radamès i »Aida» och Canio i »Pajazzo»; k. k. österrikiske kammarsångaren Frans Navál som Georges i »Hvita frun», Rodolphe i Bohème», Romeo i »Romeo och Julia», Faust, Lohengrin, Lyonel i »Martha», Wilhelm Meister i »Mignon», och Torrido i »På Sicilien»; herr John Forsell som Holländaren i »Den flygande Holländaren», Grefve Luna i »Trubaduren», Valdemar Atterdag i »Valdemarskatten», Wolfram i »Tannhäuser», Don Juan, Figaro i »Barberaren i Sevilla», Almaviva i »Figaros bröllop», Tonio i »Pajazzo», Alphonso i »Leonora», Telramund i »Lohengrin» och Carl V i »Ernani»; herr Olof Lemon som Masaniello i »Den stumma» och Canio i »Pajazzo».

Debuter under spelåret hafva varit: Fru Julia Mandahl som Fidès, Azucena och Erda i »Rhenguldet»; fru Julia Claussen som Leonora, Amneris och Panthalis i »Mefistofeles»; fröken Anna Lagergren som Julia i »Romeo och Julia», Neméa i »Konung för en dag» och Irma i »Muraren»; fröken Astrid Hesse som Cherubin i »Figaros bröl-

lop»; herr Emil Stiebel som Leporello i »Don Juan» och Figaro i »Figaros bröllop»; herr Frithiof Strömberg som Valentin i »Faust», grefve de Nevers i »Hugenotterna» och Alphonzo i »Leonora»; herr Gustaf Sjöberg som guvernören i »Don Juan» och Fasolt i »Rhenguldet»; herr Carl Axel Holmqvist som Valentin i »Faust»; herr Martin Oscár som Silvio i »Pajazzo».

Recettföreställningar hafva gifvits till förmån för Kongl. teatrarne och Kongl. Hofkapellet pensionsinrättningar.

Antalet repetitioner hafva under det gångna spelåret varit följande: 181 sångrumsrepetitioner, 224 repetitioner å scenen vid piano, 119 repetitioner å scenen med orkester samt 30 orkesterrepetitioner (d. v. s. då orkestern ensam repeterat), sammanlagt 544 repetitioner. Häri äro ej medtagna de dagliga dansöfningarna och ej heller de s. k. »dekorationsuppställningarna» (repetitioner som endast afse de sceniska anordningarna).

Italiensk opera i Stockholm Den berömda italienska operasångerskan Alma Dalma, som tillsammans med 8 utvalda sångare från operan i Milano företager en turné i Sverige och Danmark, innan de begifva sig ut på en större amerikansk turné, kommer att den 30 d:s gifva en operaafon i musikaliska akademiens sal.

Hela akter af operor bl. a. »Faust» och »Pajazzo», komma att sjungas.

Kristina Nilsson, grefvinnan de Casa Miranda, anlände för ett par dagar sedan till Stockholm och tog sin bostad på Grand Hôtel.

Konsertföreningen ämnar äfven under denna musiksäsong gifva 6 symfonikonsalter under hr Tor Aulins ledning. Den första äger rum d. 6 oktober.

Henri Marteau kommer att under oktober månad företaga en konsertturné i Sverige under medverkan af pianisten Max Behrens.

Emma Holmstrand, den svenska f. d. operasångerskan, är engagerad att medverka vid den 4:de (12:te dec.) af de stora konsalter som »Verein der Musikfreunde» i Lybeck skall gifva under säsongen. Bland andra solister komma Pugno, Marteau, m:me Carreno m. fl. stora artister att biträda.

Orphei Drängar. Med anledning däraf att det berömda studentsängsällskapet O. D. innevarande år firar sitt 50 årsjubileum har i dagarna utgifvits en fullständig porträttkatalog öfver sällskapets medlemmar under det gångna halfseket — 1853—1903. Hvad porträtten beträffar ha i främsta rummet användts sådana som en del af medlemmarna vid sitt inträde, merendels såsom unga studenter, aflämnat

för sällskapets album; från dem åter, hvilka ej efterkommit detta bruk, ha senare tagna fotografier insamlats med det lyckliga resultat att porträttgalleriet föreligger fullständigt. I ett kort företal, undertecknadt af sällskapets dirigent sedan 1880, director musices Ivar Hedenblad, och katalogens redaktör, sällskapets nitiske sekreterare f. d. godsägaren Herman Brulin, yttras bl. a.: »Det är att hoppas att mången, som lifligt minnes gemensamma sträfvan den i Orphei tjänst och ett godt kamratskap mellan hans drängar, skall med glädje hälsa detta arbete. Måhända skall detsamma också visa sig kunna bidraga till framkallandet af en liflig anslutning från alla generationer till den beramade 50-årsfesten.»

Arbetet är af stort intresse i första rummet för sällskapets egna ledamöter, men ock för den del af allmänheten, som håller af Uppsalasången och dess idkare. Det är tryckt hos Hasse W. Tullberg och distribueras af Lundequistska bokhandeln i Upsala. För medlemmar har det betingat ett pris af 7 kr.

† *August Meissner*, den värderade mångårige dirigenten för orkestern i Berns' salong, afled söndagen d. 13 d:s på eftermiddagen. Hans nekrolog medhinnnes ej införa i detta nummer.

Från våra grannland.

Kristiania. 14 aug.—14 sept. Nationalteatern började d. 14 aug. sommarföreställningar med »Sigurd Jorsalfar», hvarpå följde »Carmen» med fru Oselio-Björnson, som gäst, och vidare af pjäser med musik »Peer Gynt», »Röverne» och »En sommarnattsdröm». Den 4 sept. började herr de Vahl från Stockholm ett gästspel i »Stor-Klas och Lill-Klas», hvilket blef rätt framgångsrikt. — Fahlströms teater har en längre tid uppfört »Det var en gång...» af H. Drachmann med Lange-Müllers musik. En historisk konsert gafs på Eisvold den 23 aug. af violinisten Arve Arvesen, biträdd af fru Agathe Backer-Gröndahl. Vid konserten användes äfven gamla historiska instrument och drägar.

Helsingfors 14 aug.—10 sept. Af de större teatrarne här öppnades Svenska T. d. 2 sept., Finska d. 30 aug. och Folkteatern d. 27 aug., alla med dramatisk repertoar. Från 15 aug. började under hr Axel Lindblads direktion en sejour på Brunnhusteatern. Föreställningarne började med en dansafdelning, hvarefter gafs mindre operor och operetter: Nürnbergerdockan», »Alphyddan», »Den sköna Galathea» och »En soaré i Kåkbrinken». Helsingfors' Musikinstitut började höstterminen d. 10 september.

Köpenhamn 15 aug.—11 sept. Kgl. teatern började spelertimen d. 1 sept. med Shakspears »Et vintereventyr» (musik af v. Flotow) och framförde dagen därpå en inhemsk nyhet, »Prinsessen paa Aerten», efter H. C. Andersen af P. A. Rosenberg och musik af Aug. Enna, en 1 akts-opera med endast fem personer. Musiken säges ej vara mycket spirituel utan verkar monotont. Af pjäser med musik har för öfrigt uppförts »Aladdin», »Carmen» och »Liden Kirsten». Dagmar-teatern har gifvet ett stycke: »Ingen ved det», med musik af Charles Kjerulf. Öfriga teatrar ha börjat med dramatisk repertoar. I Tivolis konsertsal har m:lle Yvonne de Tréville uppträdt med stor framgång. För öfrigt har, som vanligt, här såsom å Klampenborg, Sommerlyst etc. konserterats under sommaren med biträde af framstående solister.

Från andra land.

London. Den stora, hvar tredje år återkommande, Händelsfesten ägde i år rum d. 23, 25 och 27 juni. Medverkande voro omkr. 3,200 sjungande i kören, ungefär 800 musiker i orkestern. Dirigent var mr Cowen och lokalen var Kristallpalatset i Sydenham. Programmet upptog »Messias» och »Israel i Egypten» samt dagen emellan dem andra verk af Händel. Sångsolister voro damerna Albani, Macintyre, Russel och Clara Butt, tenorerna Ben Davies, Coates, Sanders, basen Mills och barytonisterna Black och Santley. Mer än 80,000 människor strömmade till Kristallpalatset konsertdagarna.

Wien. Beethovens sista bostad, det s. k. »Schwarzspanierhaus» (fordom ett kloster) lär snart komma att rifvas för att lämna rum för en modern byggnad.

Berlin. Härifrån skrifver en vår korrespondent: Bland de talrika pianister, som under förliden vinter i Berlin särskildt väckte publikens och pressens varma erkännande, märktes en ung ryska, Vera Jachles, från Kiev, elev af Xaver Scharwenka och An-sorge i Berlin. Hennes virtuositet var frappant, uppfattningen mogen; framförallt utmärker sig hennes spel af stark individualitet och temperament. Samma omdöme kom hr Egon Petri i fullaste mått till del af pressen, och en entusiastisk publik belönade med enträgna inropningar hans gedigna program vid de 2 »Clavierabende» han gaf i Bechsteinsaal. Hr Petri, son af Hofkonsertmästar Petri vid Dresdener-operan, har såsom hufvudinstrument några år studerat piano; han var förut violinist, medverkade såsom sådan vid faderns »Quartett-Abende»

i Dresden samt var därstädes engagerad i hofkapellet.

Dödsfall.

Duysen, *Jes Leve*, kommerseråd, hofpianofabrikant, tillverkare af berömda instrument, afled den 30 aug. i Berlin, 83 år.

Godfrey, *Daniel*, bekant danskomponist, afled i augusti i London, 70 år. Han var musikdirektör vid en gardeskår och har inlagt stor förtjänst i utvecklingen och fullkommandet af den engelska militärmusiken. Bland hans danskompositioner äro »Garde de la Reine», »Mabel-vals» etc. mycket bekanta.

Zumpe, *Hermann*, »generalmusikdirektör», komponist, f. 9 april 1850, † 4 sept. i München. Z. hade gjort sig ryktbar såsom dirigent vida öfver Tysklands gränser på konstresor till Madrid, Petersburg och London. Han dog hastigt af hjärtslag, öfveransträngd såsom dirigent för de nyaste Wagner-festspelen å Prinsregentteatern i München. Åren 1873—76 biträdde han Rich. Wagner med förberedelserna till »Nibelungen»-föreställningarna (i »Nibelungen-kansliet»). Såsom teaterkapellmästare verkade han i Salzburg, Würzburg, Magdeburg, Frankfurt a. M. och 1884—86 i Hamburg; kallades 1891 till Stuttgart såsom hofkapellmästare och kom 1895 till München som dirigent för Kaim-konserterna och blef 1897 hofkapellmästare i Schwerin. Såsom komponist är Z. mest bekant genom operetten »Fari-nelli» (1886); har för öfrigt skrifvit sagooperan »Anahsa», den romantiskt komiska operan »Die verschwunnene Prinzessin», operetterna »Karin» och »Polnische Wirtschaft» (Berlin 1891), uverty till Wallensteins död och sånger.

Hvarjehanda.

Också musikalisk? Under en musiksoaré vid ett litet tyskt hof, då fru Clara Schumann spelade någon af sin mans kompositioner vände sig sere-nissimus till den närvarande, då på höjden af sitt rykte stående Robert Schumann med den nedlåtande frågan: »Är ni också musikalisk?»

Verksamt hot. En berömd pianist föredrog i en société en fuga af Bach och hans åhörare applåderade länge och väl — alltför länge i hans tycke. Han vände sig därför till dem och yttrade: »Om ni nu inte sluta med handklappningen så spelar jag igenom hela Bachs wohltemperiertes klavier för er.» — Det verkade!

Olämplig titel. Man skulle på senare tid upptaga Adams opera »Konung för en dag» på en teater här. En person fann denna titel högst opassande och borde den i stället lyda: »Om jag vore president i franska republiken».

Ny slags bissering. Under en kafékoncert i norra England vände sig dirigenten till publiken med följande ord: »Mina herrar, vi ska' nu spela det berömda intermezzot ur »Cavalleria rusticana». Men då jag säkert vet att ni begär det da capo och gärna vill bespara er mödan att applådera, så har jag beslutit mig för att genast spela hvarje takt två gånger för er.» Konststycket, som naturligtvis var väl inöfvadt, utfördes också och väckte stormande bifall ibland åhörarna.

Ett uriebref. En ung rik amerikanska hade för sig att hon skulle bli en stor sångerska. Hon tog först lektioner i Paris men ville sedan fullkomna sin sångkonst i Italien, bad så sin lärare i Paris om ett rekommendationsbref till en maestro i detta land och erhöll ett sådant. Drifven af nyfikenhet öppnade hon detsamma och läste: »Dyre maestro! Härmed skickar jag er en amerikansk gås med guldfjädrar. Plocka henne duktigt! Hon har hvarken röst eller talang men är eljest ett godt kräk.»

Snäll dotter. A. Har ni märkt att den vackra sopransångerskan, som ofta medverkar på konserter, alltid sjunger sånger af hennes egen far? —B. Ja visst! hon gör propappaganda!

I Musik- och Bokhandeln:

Populär Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, cloth-band 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjänst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 23:dje årgången. — För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1903 efter samma plan som förut, innehållande populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å Expeditionen, Vallingatan 11, 2 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Höstterminen börjar den 17 September.

Anmälningar mottagas den 15 och 16 Sept. kl. 1—3 samt $\frac{1}{2}6-\frac{1}{2}7$ e. m. Efter den 17 Sept. anmälnings- och mottagningstid Måndagar och Torsdagar kl. $\frac{1}{2}2-\frac{1}{2}3$. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Hedvig Svensons Musikskola.

Höstterminen börjar Lördagen den 19 September.

Anmälningar mottagas från den 14 till den 18 September alla dagar kl. 2—4 och 5—6 e. m. Därefter Tisdagar och Fredagar kl. 2—3 e. m. Prospekt tillhandahållas.

Hedvig Svenson,

Storgatan 46, 2 tr. Tel. Östermalm 34 28.

Richard Anderssons Musikskola.

Höstterminen börjar den 21 Sept. Anmälningsdagar: Torsdagen den 17 och Fredagen den 18 Sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. $\frac{1}{2}2-\frac{1}{2}3$ e. m. alla dagar från och med den 21 Sept. Richard Anderssons mottagning: Onsdagar och Lördagar kl. $\frac{1}{2}2-\frac{1}{2}3$ e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm.
(G. 15881.)

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den enda svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar alltid erhållit högsta priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianos»

Göteborg 1891 Malmö 1896
Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles 21 första pris

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Vallingatan 11, 2 tr.
Frans J. Huss.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande

inbjuder härmed svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster.

Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan ackompanjemang, förbehållande sig sällskapet ägande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Vid bedömandet af de insända kompositionerna tages hänsyn till sängbar melodi och lättflytande stämföring samt kompositionernas lämplighet för vanligt röstomfång.

Täfflingsprisen äro tre:

1 1:sta pris å 500 kronor,

1 2:dra pris å 200 kronor, samt

1 3:dje pris å 100 kronor,

och äger Styrelsen, på prisnämndens förslag, rätt att i stället för ett andra pris utdela ytterligare två tredje pris å 100 kronor vardera.

Icke prisbelönad men lämplig komposition kan efter öfverenskommelse inköpas till kvartettsamlingen.

Såsom prisdomare fungera, enligt benäget åtagande, Herrar Direktören för Musikaliska Akademien Fil. Doktor Vilh. Seelbom, Förste Hofkapellmästaren Conrad Nordqvist och Fil. Doktor Adolf Lindgren.

Kompositionerna skola före den 1 December innevarande år insändas till Carl Johnns Musikhandel, Järntorget N:r 78, Stockholm, och skola kompositionerna vara försedda med tydligt skrifvet motto, däraf afskrift skall finnas å ett medföljande, försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och fullständig adress. Rätt förbehålles att vid tillämnadt inköp bryta den till kompositionen hörande namnsedeln. Stockholm i Juni 1903.

STYRELSEN.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — Orglar: från Mason & Hamlins världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

Innehåll: Bjarne Thorstensson. Präst och tonsättare på Island (med porträtt). — Willy Burmester (med porträtt). — Ursprunget till »Racoczy-marschen», af Akos László. — Franchetti och hans »Germania», af Anteros. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.